

وسعت آخرت در برابر دنیا از چه قاعده‌ای پیروی می‌کند؟

پیشرفت، عظمت و وسعت آخرت در برابر دنیا پیرو چه قاعده‌ای است؟

شاید برایتان پیش آمده که از کودک خردسالی بپرسید مادرش را چه قدر دوست دارد؟ احتمالاً جواب داده ده تا! مسلماً شما از حرف او تعجبی نمی‌کنید؛ چون می‌دانید که این عدد نشان‌دهنده میزان واقعی دوست داشتن مادر نیست. در واقع شما بین دانش خودتان از اعداد با چیزی که کودک در این رابطه می‌داند، تفاوت قائل می‌شوید. می‌دانید که عدد ده نهایت دوست داشتنی‌ست که کودک می‌تواند برای خود تصور کند. او درکی از مفهوم هزار و میلیون و میلیارد ندارد و برایش ده بالاترین عدد است؛ پس اگر بخواهید گفتگویتان را با او ادامه دهید، مجبورید از زبانی استفاده کنید، که برایش قابل فهم است. به همین ترتیب مفاهیمی هم وجود دارند، که از دایره درک و فهم ما خارج‌اند، مفاهیمی که خدا برای نزدیک شدن ذهن و درک بیشتر ما در این موضوعات از مثال یا مقایسه استفاده کرده است.

نهایت چیزی که ما می‌توانیم درک کنیم، چیزی در حد و اندازه جهانی‌ست که در آن زندگی می‌کنیم. به جز تعداد معدود و انگشت شماری بقیه ما انسان‌ها از بدو تولد در کره زمین بوده‌ایم و هیچ‌گاه پای خود را فراتر از این کره خاکی نگذاشته‌ایم و تنها با استفاده از تکنولوژی و تصاویری که از طریق تلسکوپ‌های پیشرفته دریافت می‌شود، کمی با دنیای اطراف خود آشنا شده‌ایم، اما با این که ما بیشتر عمر خود را در همین دنیا گذرانده‌ایم باز هم درک درستی از عظمت دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم، نداریم. برای مثال درک عظمت کهکشان‌ها و بزرگی جهان در ذهن ما نمی‌گنجد و تصور درستی از آن نداریم، حتی بزرگی اعدادی مانند چند ده میلیارد بدون ذکر مثالی محسوس برای مان بسیار دشوار است. مشخص است که با وجود این محدودیت‌ها، درک عظمت آخرت برای ما بسیار سخت است. آخرت عالمی است بی‌نهایت بزرگتر، باشکوه‌تر و پیشرفته‌تر از دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم. برای داشتن درکی از عظمت آخرت است که، نسبت وسعت آخرت در برابر دنیا، با نسبت وسعت دنیا در برابر رحم مادر مقایسه شده است.

اگر محدودیت‌های یک جنین در رحم مادر را در نظر گرفته و سپس آن را با دنیای زیبا، متنوع، گسترده و پیشرفته‌ای که جنین به آن متولد می‌شود، مقایسه کنیم، متوجه تفاوت عظمت و وسعت آخرت در برابر دنیا نیز خواهیم شد. با این حساب می‌فهمیم که مفاهیمی مثل جویبارها، درختان، میوه‌ها و... که به عنوان نعمت‌هایی در جهان آخرت از آنها یاد شده، تنها برای تقریب به ذهن دنیایی ما گفته شده‌اند و طبق قاعده نسبت ویژگی‌های زیستی و نعمات آخرتی از لحاظ شگفتی، تنوع و زیبایی در درجه‌ای بی‌نهایت بالاتر از تصور دنیایی ما هستند.

تفاوت وسعت آخرت در برابر دنیا

طبق قاعده نسبت وسعت آخرت در برابر رحم دنیا مثل وسعت عالم دنیا به رحم مادر است. همان‌طور که توان ما در دنیا نسبت به رحم مادر، هزاران برابر بیشتر است، وسعت حرکت و قدرت‌مان در آخرت هم به همین میزان افزایش پیدا می‌کند. در واقع توان ما متناسب با وسعت مکانی‌ست که در آن قرار داریم. ما پس از تولد و طی کردن مرحله جنینی حداقل به نه ماه زمان نیاز داریم تا روی پاهای خود ایستاده و راه برویم، چون در محیط تنگ و کوچک رحم مادر نیازی به راه رفتن نداشتیم و حتی می‌توان گفت که پاهای ما در آن فضای کوچک برایمان بی‌فایده و دست و پاگیر بودند، اما در دنیا امکاناتی هزاران برابر بیشتر از زندگی رحمی خود داریم، چون وسعت و شرایط دنیا چنین توانی را می‌طلبد.

اگر در مقام مقایسه به ساختار رحم و دنیا نگاه کنیم می‌توان گفت که ما از محفظه‌ای بسته که تقریباً به بزرگی یک هندوانه است، وارد محیطی شده‌ایم که حدوداً 510 میلیون کیلومتر مربع وسعت دارد. محیطی که متناسب با همین وسعت از پیچیدگی‌ها، شگفتی‌ها و عظمتی مخصوص به خود برخوردار است. دنیا پر از کوه‌ها، صخره‌ها، دریاها و مکان‌هایی‌ست که برای استفاده ما خلق شده‌اند. در واقع دنیای ما با این همه بزرگی و شگفتی در مقابل عظمت و بزرگی آخرت مانند همان هندوانه در برابر دنیاست.

بعد از این دنیا به عالمی می‌رویم که به همین نسبت از دنیای ما باشکوه‌تر و پیچیده‌تر است. در واقع نفس ما مانند کپسولی بسته است. با رفتن به برزخ مقداری از آن باز شده و در قیامت به قدری باز می‌شود که بهشت وعده داده شده به او معادل تمام آسمان‌ها و زمین خواهد بود¹. قطعاً آخرت باید وسعتی میلیون‌ها برابر دنیای ما داشته باشد، که این وعده خدا درباره بهشتیان اتفاق بیفتد، وسعتی که در حال حاضر از درک و فهم ما خارج است. شاید مفهوم فایل‌های فشرده در علم نرم‌افزار بتواند به ما در درک این مطلب کمک کند. چون تا وقتی که یک فایل را به صورت فشرده ذخیره می‌کنیم، فضای زیادی از حافظه کامپیوتر ما را اشغال نمی‌کند، اما به محض باز کردن باید فضایی در حد و اندازه واقعی آن برایش فراهم کنیم. در حقیقت آخرت هم باید به قدری وسعت داشته باشد که پاسخگوی ویژگی‌ها و توانایی‌های نفس همه انسان‌ها باشد.

میزان پیشرفته بودن آخرت در برابر دنیا

قاعده نسبت تمام ابعاد زندگی جنینی ما را شامل می‌شود. حتی میزان پیشرفته بودن امکانات دنیایی ما در مقابل زندگی جنینی، متناسب با میزان پیشرفته بودن عالم آخرت در برابر دنیاست. تمام امکاناتی که در رحم مادر در اختیار ما قرار می‌گیرد؛ یک جفت، کیسه‌ای پر از آب و یک بندناف است. اما با ورود به دنیا با محیطی روبه‌رو می‌شویم که به لحاظ پیچیدگی و امکانات با رحم مادر قابل مقایسه نیست. ما در دنیا نه تنها می‌توانیم راه برویم، بلکه در مدت زمان کمی خود را به هزاران کیلومتر دورتر می‌رسانیم. در رحم مادر حتی امکان دیدن فضای بیرون از رحم را نداریم، در صورتی که در دنیا می‌توانیم هزاران رنگ مختلف را از هم تفکیک کنیم. علی‌رغم پیشرفته بودن و خارق‌العاده دنیا در مقابل رحم مادر این پیشرفتگی در مقابل شگفتی‌های آخرت ناچیز است. در حقیقت تمام آرزوها و رؤیاهایی که در دنیا برای ما دست نیافتنی‌ست، جزء ملزومات و

¹ سورة حدید، آیه 21.

ویژگی‌های عالم آخرت به حساب می‌آید و این تنها گوشه‌ای از بزرگی و وسعت آخرت در برابر دنیا است که با استفاده از مقیاس و مقایسه برای ما قابل فهم شده است.

در این مقاله به نسبت پیشرفت، عظمت و وسعت آخرت در برابر دنیا اشاره کردیم. متوجه شدیم همان‌طور که جنین در رحم مادر درکی از عظمت و وسعت دنیا ندارد، ما هم در رحم دنیا درکی از شگفتی و بزرگی جهان آخرت نداریم و قاعده نسبت از طریق مقایسه تا حدی امکان فهم وسعت آخرت در برابر دنیا را برای ما ممکن می‌کند. این تناسب نه تنها عظمت و وسعت بلکه میزان پیشرفته بودن آخرت نسبت به دنیا را هم در بر می‌گیرد.

آیا پیش از این درکی از عظمت عالمی که قرار است به آن متولد شویم داشتید؟ درک این وسعت چه تأثیری بر نگاه شما نسبت به دنیا داشته است؟ خوشحال می‌شویم نظرات خود را در این باره با ما در میان بگذارید.